

PROGRAM FOR TROMS VENSTRE 2015-2019

VENSTRE

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innholdsfortegnelse	2
1. MODERNE LØSNINGER FOR TROMS	3
1.1 10 Liberale prinsipper.....	3
2. MER KUNNSKAP – FLERE MULIGHETER	3
2.1 Skolemiljø.....	4
2.2 La elevene vise sine talenter.....	4
2.3 Styrke yrkesfagene.....	5
2.4 Fagskolen.....	5
2.5 Satse på læreren.....	5
2.6 Styrke rådgivning og ledelse.....	5
2.7 Livslang læring.....	6
3. EN MODERNE MILJØPOLITIKK	7
3.1 Naturvern og naturopplevelser.....	7
3.2 Energiproduksjon.....	7
3.3 Energieffektivisering i fylkeskommunen.....	8
4. KULTUR	8
4.1 Kultur er også næring og institusjoner.....	9
4.2 Frivillig sektor.....	9
4.3 Samisk og kvensk kultur.....	9
5. TRYGG, EFFEKTIV OG GRØNN SAMFERDSEL	9
6. HELSETJENESTER NÆRT FOLK	10
6.1 Tannhelse.....	11
6.2 Forebyggende helsearbeid.....	11
6.3 Lokal beredskap.....	11
7. GRØNN VEKST I TROMS	11
8. FORSVARSFYLKET TROMS	12
9. ÅPENHET, TILLIT OG DELTAKELSE I LOKALDEMOKRATIET	13
9.1 Innsyn og deltakelse.....	13
9.2 Regionalt styresett.....	13

PROGRAM FOR TROMS VENSTRE 2015-2019

Venstre vil ha et sosialt og liberalt kunnskapssamfunn hvor folk har frihet og mulighet til å skape sin egen vei til det gode liv, og der vi tar ansvar for hverandre og miljøet. Venstre tar utgangspunkt i enkeltmennesket, uansett sosial status, nasjonalitet, bosted, hudfarge eller legning. Friheten skal gjelde for alle. Vi ønsker et mangfoldig samfunn hvor forhold mellom mennesker bygger på toleranse og respekt.

1. MODERNE LØSNINGER FOR TROMS

1.1 10 liberale prinsipper

1. Friheten skal gjelde overalt, for alle
2. Det personlige ansvaret er ufravikelig
3. Alle har ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner
4. Virkelig frihet forutsetter felleskap og rettferdighet
5. Alle er likeverdige, men ingen er like
6. Politikk skal fremme livskvalitet og menneskelig vekst
7. Politisk makt skal komme nedenfra
8. Makt skal spres og balanseres
9. Den liberale staten er upartisk, sterk og begrenset
10. Liberalismen er optimistisk og alltid underveis

2. MER KUNNSKAP – FLERE MULIGHETER

Venstre vil ha en god, offentlig fellesskole, men er åpen for friskoler og private tilbud, som kan gi større mangfold og konkurranse. For fylkeskommunen gjelder det å ha god kvalitet på de videregående skolene, med fleksible modeller for fagopplæringen for å få flere til å gjennomføre og kvalifisere seg for jobb. Fagskolene, som gir svært jobberelatert utdanning i feltet mellom videregående skole og høyskole/universitet, må løftes fram som høyere yrkesfagutdanning. Samtidig skal fylkeskommunen tilrettelegge for livslang læring i alle regioner av fylket, for eksempel gjennom Voksenopplæringen og privatistordningen, studiesentrene, næringshagene og bibliotekjentesten. Troms Venstre vil fremme digital kompetanse og dømmekraft.

Troms Venstre vil primært ha fritt skolevalg i fylket. Struktur og systemer må i størst mulig grad innrettes etter elevenes og lærlingenes behov.

Troms Venstre ønsker god geografisk fordeling på skoletilbudene i fylket, slik at flest mulig elever får det tilbudet de ønsker i nærheten av der de bor.

Det videregående skoletilbudet må balansere mellom arbeidslivets behov for kompetanse og søkerens ønsker. Enkelte behov vil være nærliggende og konstante, men mange av de framtidige behovene og jobbene i arbeidslivet kjenner vi ikke i dag. De vil kanskje skapes av dagens elever i Tromsskolen. Fylkeskommunen må støtte Ungt Entreprenørskap og tiltak som lærer elever å starte, drive og avvikle egne bedrifter. Det skal være nærliggende for en elev å skape seg en jobb, ikke bare skaffe seg en jobb.

Troms Venstre støtter dagens nasjonale modell for Norskrussisk skole i Murmansk, der et likt antall norske og russiske elever sammen styrer mot norsk studiekompetanse. Troms Venstre vil utvide til full klasse (30) for å selge plasser til flere søkere i landet. Vi mener det er viktig å støtte opp om folk-til-folk-samarbeid med Russland uavhengig av det storpolitiske klimaet.

2.1 Skolemiljø

Troms Venstre ønsker et sterkere fokus både på det fysiske og det psykiske arbeidsmiljøet i skolene. «Friske» skolebygg fører til større trivsel og bedre konsentrasjon, som er premisser for bedre læring. Trivsel og trygghet er helt grunnleggende for læring. Venstre vil stille klare krav til at hver enkelt skoleledelse skal ha gode rutiner for å oppdage og sette inn tiltak mot mobbing i og rundt skolemiljøet. Vi vil ha på plass et elev- og lærlingeombud.

Venstre er bevisst på at det må vises enda større oppmerksomhet mot elevenes psykiske helse i årene som kommer. Det er et betydelig økende behov for helsesøstertjeneste ved de videregående skolene. Fylkeskommunen må i samarbeid med kommunene sikre alle elevene frekvent tilgang til helsesøstertjenester. Troms Venstre har som målsetting at helsedirektoratets normtall for helsesøstertetthet skal nås. Videre skal skolene jobbe forebyggende mot all rusbruk.

2.2 La elevene vise sine talenter

Troms Venstre vil at skolen fokuserer på den enkelte elev, slik at skolemål og -planer ikke setter grenser for individuelle talenter og ferdigheter som kan gi eleven arbeid og personlig vekst.

Alle elever har rett til å lykkes og oppleve mestring. Sjansen for å oppnå det øker når bredden på skoleaktivitetene øker: Både de teoretiske, praktiske, fysiske og estetiske sidene hos den enkelte elev må utvikles. Elevene må få arenaer til å delta i kulturaktiviteter i skoletid og skolefritid. Vi ønsker ei trygg og aktiv fritid for beboerne på internat og elevhus og støtter initiativ for bygging av flere hybelhus. Bedre trivsel og læringsmiljø gir bedre læringsresultater.

2.3 Styrke yrkesfagene

Venstre vil øke statusen og øke gjennomføringen på yrkesfaglige studieretninger. Når så mange faller fra, er det grunn til å spørre om systemene er gode nok. For å kvalifisere flere for yrkeslivet er det behov for en langt mer fleksibel yrkesfagutdanningsmodell enn bare 2 år skole pluss 2 år i bedrift. Fylkeskommunen må la skolene spille på hele registret av mulige gjennomføringsmodeller og gi de muligheter til å følge kandidatene fram til fagbrev. Med tidligere praksis parallelt med skole i et fireårig løp kan motivasjonen øke og teorien tas over lengre tid, integrert i praksisen. Lærekandidatordningen er et viktig supplement som gir flere anledning til å vise hva de faktisk kan og ut fra det få flere jobbmuligheter. Troms Venstre vil fjerne arbeidsgiveravgifta for lærlinger og lærekandidater.

Ungt entreprenørskap skal fortsatt være en viktig læringsmetode og -arena for alle i den videregående skolen i Troms. Det er viktig at elevene tidlig ser at de kan skape egen jobb, ikke bare skaffe seg en jobb.

2.4 Fagskolen

Fagskoler gir høyere yrkesfagutdanning, og fungerer i praksis som utdanning med jobbgaranti. Troms Venstre mener fagskolene fortsatt bør være på regionalt nivå. I Troms bør fagskoleadministrasjon og stedlige tilbud samles og synliggjøres ved den nye skolen i Breivika. Tilbud og samlinger skal også kunne legges til andre steder i Troms, og gjerne flere steder enn i dag. Det må sørges for bedre samordning av studiepoeng, slik at kandidater kan ta med seg poeng fra fagskolen hvis de fortsetter på høyskole og universitet. Troms Venstre vil også jobbe for bedre finansiering av fagskolen.

2.5 Satse på læreren

Å satse på læreren betyr i neste omgang å satse på eleven. Troms Venstre vil følge opp statlige lærerløft med forutsigbare kompetanseplaner for lærerne. Kompetanseheving av personalet setter også skoleverket bedre i stand til å ta imot nye elevgrupper i vårt flerkulturelle land. Særlig relevant i denne sammenheng er flerspråklighet og rekruttering av lærere med minoritetsspråklig bakgrunn, herunder samisk.

Aktive seniortiltak skal bidra til å beholde gode ressurser i skolen. Universitetet må bli en samarbeidspart for kvalitetsutvikling i skolen og i lærer-/lektorutdanningen. Universitetsskoler i Tromsø har vært vellykket. Troms Venstre vil ha universitetsskoler også på videregående nivå.

2.6 Styrke rådgivning og ledelse

Venstre vil ha tilpasset opplæring for elever på alle nivåer. Vi mener elevens individuelle behov må være utgangspunktet for den opplæringen som tilbys. Målet skal være å gi den enkelte elev likeverdige muligheter for utvikling - ikke å oppnå mest mulig likhet.

Troms Venstre vil styrke kontaktlærerrollen og oppfølgingstjenesten i den videregående skolen. En velfungerende og motiverende rådgivertjeneste, samt muligheter for nye arenaer og flersidige sosiale nettverk gjennom organiserte fritidsaktiviteter er faktorer som kan bedre læringssituasjonen og trivselen til eleven.

Venstre mener det er nødvendig med enda bedre samarbeid mellom ungdomsskolene og de videregående skolene for at den enkelte ungdom skal bli best mulig ivaretatt. Troms Venstre støtter sommerskoletiltak og andre forsterkende tiltak for at enda flere skal fullføre og bestå videregående opplæring. Det er et klart mål å passere landssnittet for fullført og bestått videregående skole i neste valgperiode. Troms Venstre vil jobbe aktivt for å åpne begrensningene i Ungdomsretten, og at Staten kompenserer for merutgiftene. Totalt sett vil både den enkelte og samfunnet tjene stort på at flere kvalifiserer seg i stedet for å måtte vente på Voksenretten ved 25 år.

Skolen er først og fremst til for elevene. Derfor må elevrådet og elevenes engasjement og medbestemmelse løftes betydelig og utnyttes i utviklingen av skolen. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesråd skal utgjøre en viktig del av ungdomsarbeidet i fylkeskommunen.

2.7 Livslang læring

Læring må kunne skje gjennom hele livet, også på formelt nivå. En verden i rask utvikling krever også jevnlig etter- og videreutdanning i alle bransjer, og mange bytter jobb oftere enn før. Kompetansebygging er også næringsutvikling og vil dermed være et konkret område der det offentlige kan bidra til å gjøre det enklere for småbedriftene.

Med sitt oppdrag innenfor regional utvikling må Fylkeskommunen bidra med tilrettelegging for høyere utdanning, særlig profesjonsutdanninger, for å nå etablerte voksne som ellers ikke vil ha mulighet til det. Troms Venstre mener studiesentermodellen kan ivareta desentralisering av slik utdanning. Samlingsbaserte deltidstilbud vil også imøtekomme idrettsungdommens behov for utdanning parallelt med idrettskarriere. Troms Venstre er positiv til en videreutvikling av UiT, Norges Arktiske Universitets campusetablering på flere studiesteder i nord. Troms Venstre vil også jobbe for at arbeidsinnvandrere sikres tilgang til norskkurs der de jobber.

3. EN MODERNE MILJØPOLITIKK

Ingen etterspør forurensing, et ustabilt klima, dårligere luft og mindre biologisk mangfold. Venstre mener at det er politikernes oppgave å tilrettelegge for at folk kan leve moderne liv uten å måtte ødelegge naturen og miljøet rundt seg. Derfor vil Troms Venstre arbeide for at Troms tar sin del av ansvaret for å bremse klimaendringene, og bidra til at nasjonale klimamål blir nådd også ved hjelp av lokale og regionale tiltak.

3.1 Naturvern og naturopplevelser

Troms er et vakkert fylke, og vi har et stort ansvar for å bevare naturen til glede og nytte for fremtidige generasjoner. Troms Venstre vil prioritere det biologiske mangfoldet, være tilbakeholden med å bygge ned dyrka mark og jobbe for mer bærekraftig havbruk. Vi vil bidra til å bevare levedyktige stammer av rovdyr som hører til i vår fauna.

Troms Venstre vil verne større myr- og våtmarksområder i fylket. Dette er et effektivt og billig tiltak for å binde opp CO₂.

Vi vil sikre allemannsretten til å ferdes fritt i naturen og motarbeide nedbygging langs strandsoner og innsjøer. Rydding av kratt langs fylkesveiene er viktig for oversiktighet, sikkerhet for dyr og mennesker og opplevelsen av kulturlandskap.

3.2 Energiproduksjon

Tilgang til strøm er grunnleggende i vårt moderne samfunn. Troms Venstre vil tilrettelegge for produksjon av ren og fornybar energi og imøtekomme utbygging av vindkraftanlegg og vannkraftanlegg i vårt langstrakte fylke. Globale klimaendringer er den største trusselen mot biologiske mangfold. Klimavennlig energiproduksjon skal bygges med hensyntagen til fauna og kultur- og naturlandskap, men vi må nødvendigvis tåle noen synlige spor etter energiproduksjon. Venstre vil legge til rette for småkraftverk, men være mer restriktiv med utbygging i større vassdrag.

Havet utenfor kysten vår er fullt av fornybare, potensielt evigvarende ressurser. Troms Venstre legger til grunn at oljevirksomhet i nord ikke skal gå på bekostning av fiskeriene og mulighetene for bioprospektering til medisin og næringsstoffer. Det er avgjørende å sikre havet for bærekraftige tradisjonelle og nye marine næringer. Havet under den arktiske isen og de kystnære områdene må skjermes for oljevirksomhet. Venstre går imot oljevirksomhet utenfor Lofoten, Vesterålen, Senja og Jan Mayen og vil sikre at beredskapen mot oljehavarier er på plass ved åpning av nye felt.

Troms Venstre vil bevare Troms Kraft som et offentlig selskap basert på fornybare ressurser og med hovedoppgave å være strømleverandør.

3.3 Energieffektivisering i fylkeskommunen

Offentlige bygg og farkoster skal være så energieffektive som mulig, og som storforbruker av strøm skal fylkeskommunen gå foran ved å ta i bruk miljøvennlige løsninger innenfor både transport og bygg.

4. KULTUR

Med et godt kulturtilbud blir vårt liv rikere og mer meningsfullt. Troms Venstre er derfor opptatt av at kulturlivet gis gode betingelser. Troms Venstre mener et aktivt kulturliv er viktig for utviklinga av enkeltmennesket og en bærebjelke i samfunnet. Økt kjennskap og tilgang til kultur gir inspirasjon til nyskaping og øker den menneskelige kompetansen.

Fylkeskommunen må bruke kultur som en spiss i den regionale utviklinga. Gjennom et godt samspill mellom offentlig sektor, frie kulturaktører og næringslivet kan det skapes grunnlag for vekst og utvikling, gode sosiale nettverk og møteplasser i vår region og i samvirke med naboland. Fylkeskommunens program for å hjelpe kulturarbeidere og kunstnere inn i kulturbaserte næringer må følges opp og evalueres fortløpende i forhold til formålet.

4.1 Kultur er også næring og institusjoner

Kultur er breddeaktiviteter og relasjonsbygging og viktig for den enkeltes utvikling, men kultur kan også være næring: Musikk, teater, billedkunst, handverk, husflid/duodji og så videre. Med et lite nærmarked er det nødvendig å legge til rette for profesjonelle kunstnere. Troms Venstre vil særlig fremheve viktigheten av samarbeid om det profesjonelle kulturlivet i Nord-Norge. Kulturinstitusjoner bidrar til kontinuitet i kulturlivet. Troms Venstre er villig til å satse på disse i tett samarbeid med de andre nordnorske fylkene og staten. Vi ønsker å fortsette Den nordnorske kulturavtalen. I Troms må vi særlig støtte opp om kulturelle fyrtårn som Kultur i Troms, Festspillene i Nord-Norge, Hålogaland Teater, TIFF (Tromsø internasjonale filmfestival), Nordnorsk opera og symfoniorkester, muséene, gallerier, bibliotek, festivaler og UKM (Ungdommens kulturmønstring).

4.2 Frivillig sektor

Den frivillige sektor er den aller viktigste bæreren av breddekultur og idrett. Den skal støttes økonomisk og oppmuntres i sitt arbeid.

Idrett og fysisk aktivitet er viktig både som kulturbygger og helseforebygger. Troms Venstre mener det offentlige må gjøre særskilte tiltak for å få flere med nedsatt funksjonsevne med i idrettsaktiviteter og -arbeid. Fylkeskommunen må ha et tett og tillitsfullt samarbeid med Troms idrettskrets. Breddeidretten er aller viktigst, men Troms Venstre vil også støtte toppidrettsarrangementer i fylket, som både kan motivere til mer breddeidrett og bidra til mer næringsaktivitet.

4.3 Samisk og kvensk kultur

Troms har til alle tider vært et flerkulturelt samfunn. Grunnlaget for samisk og kvensk kultur og språk må sikres. Det er viktig for samenes og kvenenes identitet, men også for andre nordmenn slik at vi i økende grad lærer av og blir bevisst vår mangfoldige kulturarv, særegenheter og fellestrekk.

5. TRYGG, EFFEKTIV OG GRØNN SAMFERDSEL

I byene i Troms bør kollektivtransport være et konkurransedyktig alternativ til bilen. Troms Venstre vil la kommunene Harstad og Tromsø få større ansvar for utforming av kollektivtransport, slik at de får mulighet til langsiktig og helhetlig planlegging for kollektivsatsninger, boligbygging og veibygging.

Fylkesvegene knytter distrikts-Troms til hovedferdselsårene gjennom fylket. Troms Venstre mener det er viktig at de har en standard som tilfredsstillende de krav gods -og persontrafikk fordrer for å kunne utvikle næringsliv og bosetting i fylket. Venstre er for brukerbetaling i samferdselsløsninger. Når det gjelder veiprising/bompenger, vil Troms Venstre følge vedtakene til kommuner som søker om det.

Elbilbruken i Norge øker formidabelt. Også i det klimatiske utfordrende nord vil elbilen gradvis overta i takt med den teknologiske utviklinga. Troms Venstre hilser dette velkommen og vil motivere til utbygging av ladestasjoner.

Samtidig må det satses mer på kollektivtrafikken, særlig i og mellom de befolkningsrike områdene. Billettene må holdes lave, og kollektive tilbud må gjøres attraktive og tilgjengelige. Hurtigbåttilbudet skal være en rask og trygg samferdselsåre i fylket.

Troms Venstre vil fortsette å jobbe for at ferger og hurtigbåter kommer over på mer miljøvennlig drivstoff. I denne sammenheng er de vellykkede forsøk med batteridrevne ferger på sterkt trafikkerte fergeforbindelser i Sør-Norge meget interessante.

Fylkeskommunen må fortsette å bygge opp kompetanse og kvalitet i ruteplanlegging og anbudsprosesser. Det må legges inn konkrete miljø- og kvalitetskriterier i kollektivanbudene.

Venstre vil føre en samferdselspolitikk som sikrer trygg og effektiv framkommelighet. Transportmidlene for personbefordring må derfor være tilpasset bevegelsehemmede. Transportjenesteordningen (TT) for funksjonshemmede med behov for spesialtransport må gis et forsvarlig økonomisk driftsgrunnlag.

Rutetilbudet i landsdelen må henge sammen. Bussholdeplasser, busser og reisende må få digital sanntidsvarsling om både rutene og forsinkelser/endringer. Forhåndsbestilling av plass på buss, hurtigbåt og ferge må bli mulig.

Det skal satses mer på tilrettelegging for sykkel i byer og tettsteder og for

sykkelturisme i fylket. Venstre har nasjonalt fått gjennomslag for særlige midler til belønningsordning for sykkel. Troms Venstre ønsker en sterkere satsing på utbygging av gang -og sykkelveger i fylket. Dette vil kunne redusere bilbruk på korte strekninger, samtidig som det har et klart helsemessig aspekt.

Av nybygging vil Troms Venstre i neste periode særlig jobbe for rassikringsprosjekter, Harstadpakken, Midt-Tromspakken, ny forbindelse fra Kvaløya til Tromsøya, Ullsfjordforbindelsen, Sørrollnes-Løksebotn og Langbakken-Skjervøy. Vi vil også vurdere mulighetene for Karlstadbrua, som kan få større betydning når Ryaforbindelsen nå er på plass og ny Kvaløyforbindelse kommer.

Senjafergene er viktige for reiselivsutvikling i Troms og må etter prøveordningen få sentral finansiering som "Den ytre riksveg."

Gods må i større grad over til skip og jernbane. Troms Venstre vil jobbe for en fremtidsrettet havneutbygging og utbygging av Nord-Norgebanen.

6. HELSETJENESTER NÆRT FOLK

Fylkeskommunens helseområde dreier seg primært om tannhelse og forebyggende helsearbeid.

Troms Venstre vil styrke pasienters rettigheter, tilbud til behandling og avbyråkratisering av helsevesenet. Det må skapes større verdighet og større nærhet i pasientbehandlingen.

Utdanning av helsepersonell må dekke de behovene kommunene har ved større lokalt ansvar. Det er en skjevfordeling av medisinsk kompetanse i landet, der særlig distriktene i Nord-Norge kan ha store mangler. Venstre vil støtte tilrettelegging for grunn- og videreutdanninger innenfor helse og omsorg på fagskole- og universitetsnivå i distriktene, for eksempel gjennom studiesentrene.

Åpenhet i helseforetakene og mulighetene for regional politisk påvirkning i styrene er viktig. Ansatte må kunne delta i debatten om både helsetilbudet og egen arbeidsplass uten frykt for egen framtid.

6.1 Tannhelse

Troms Venstre vil understøtte tannlegeutdanningen i Nord-Norge og sørge for god fylkeskommunal tilrettelegging for Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge. (TkNN). Distriktskontorene må sikres både for pasientenes del og studentenes praksismuligheter. Troms Venstre vil innføre tiltak for å rekruttere til utdanning av tannhelsesekretærer i fylket hvis lav søkning truer tannhelsetjenesten.

Det er viktig at det også tilbys tannhelsetjenester til voksne, og flere må få kunnskap og hjelp til å ta ansvar for egen tannhelse. Troms Venstre vil vurdere å gi gratis

tannhelsebehandling til ungdom mellom 19 og 25. Hvis flere unge voksne går til tannlege, vil det gi betydelig bedre tannhelse og færre proteser når de blir eldre.

Venstre ønsker en offentlig finansiert tannhelsetjeneste, der man får en refusjonsordning med et egenandelssystem, slik det er ellers i helsevesenet. Troms Venstre mener at tannhelsetjenesten må forvaltes på linje med andre helsetjenester.

6.2 Forebyggende helsearbeid

Hver enkelt har et ansvar for egen helse, og alle har et felles ansvar for å utvikle et samfunn som fremmer god helse. Folk må ha trygg oppvekst og få oppleve flere gode og aktive leveår.

Troms Venstre vil innlemme forebyggende helsearbeid i alle sektorer av fylkeskommunens virksomhet og støtte konkrete tiltak. Det er godt folkehelsearbeid å forebygge at store grupper faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Et godt samarbeid mellom videregående skoler og vertskommuner for å sikre helsesøster/helsestasjon ved alle skolene, vil gjøre terskelen for besøk og samtale med enkeltelever lavere.

Inaktivitet er i dag en stor folkehelseutfordring. Fysisk tilrettelegging av turløyper, gang- og sykkelveier og aktivitetsanlegg i nærmiljøet gir en stor folkehelsegevinst. I denne sammenheng er også fysisk utforming av omgivelser viktig, ikke minst universell utforming. Troms Venstre bygger videre på modellen for trygge lokalsamfunn (Safe Communities).

Troms Venstre vil ha et godt samarbeid mellom fylkeskommunen og frivillige organisasjoner, som har en egenverdi som sosial møteplass og som skaper kulturelle og helsefremmende aktivitetstilbud.

6.3 Lokal beredskap

Troms Venstre vil ha et kvalitativt godt helsetilbud i folks nærmiljø ved lokalsykehus, sykestuer distriktsmedisinske senter og ambulanseberedskap.

7. GRØNN VEKST I TROMS

Framtidas utfordringer krever en ny og innovativ næringspolitikk. Områder som spesielt må vektlegges er miljøteknologi, salg av opplevelser og nyetableringer. Det må legges til rette for småbedrifter. Det som er bra for småbedriftene, er oftest bra for de store, men ikke nødvendigvis omvendt. Etablererånd og -kunnskap må dyrkes, og Troms Venstre ser Ungt entreprenørskap som et godt virkemiddel i skolene. De lokale næringshagene og veksthusene må understøttes som utviklere av lokale næringstiltak og produkter.

Troms Venstre vil arbeide for at nordområdesatsinga blir mer enn bare petroleumssatsing. Troms Venstre vil framheve fiskeri- og reiselivsnæringas potensial i den nordlige landsdelen, ikke minst mulighetene innenfor kombinasjonen av disse. Opplevelser er også en etterspurt vare, og det er derfor gode næringsmuligheter grunnet på natur og tjenester både på kysten og på innlandet. Troms Venstre mener at naturturisme er positivt, ikke bare fordi folk behøver naturnærhet, men også fordi det øker miljøoppmerksomheten både hos turister og vertskap. Troms Venstre vil ha en bedre samorganisering av markedsarbeidet mellom reiselivsselskapene i landsdelen.

Fylkeskommunens kulturnæringsssatsing må evne å hjelpe enkeltutøvere til gjøre kultur til næring gjennom kvalitativ rådgivning så vel som økonomisk starthjelp.

Primærnæringene skal fortsatt ha en sentral plass i Troms. Landbruket og reindrifta skal produsere tradisjonelle produkter, men også gis mulighet til utvidet virksomhet for å øke lønnsomheten og gi flere arbeidsplasser i bygdene. Skogbruksindustrien må økes. Bare en brøkdel av nytilveksten tas ut i skogene i Troms. Hogst gir plass til ny tilvekst og nye ressurser. Troms Venstre vil beholde landbruksutdanning i Troms, gjerne i et samarbeid i landsdelen.

Troms skal fortsatt være et av de tyngste fylkene for fiskeri- og havbruksnæringen. Troms Venstre vil at fiskeressursene skal eies av det offentlige, og konsesjonene må gi forutsigbarhet i forhold til de tunge investeringene som må gjøres. Troms Venstre vil tilrettelegge for en kvalitativ god utdanning og gode læringsmiljø innen Landbruk, Akvakultur og Fiske og fangst.

Troms Venstre vil jobbe for en mer bærekraftig havbruksnæring, slik som overgang til mest mulig landbasert havbruk og større bruk av lukkede anlegg. Mislighold av anlegg må håndheves og følges opp med sanksjoner. Troms har et særskilt ansvar for villaksen, og dette må påvirke havbrukspolitikken.

Fiskeriforskningen og kunnskap om råvare, produktutvikling og markedsføring må styrkes.

8. FORSVARSFYLKET TROMS

Troms skal være et godt vertskapsfylke for Forsvaret. Troms er viktig for Forsvaret både av strategiske og øvingsmessige grunner. Setermoen, Bardufoss, Skjold, Sørreisa og Harstad er sentrale lokaliteter for Forsvarets virksomhet.

Man må aldri tape av syne at Forsvarets tilstedeværelse i Troms i første rekke begrunner seg i strategiske vurderinger. De lokale fortrinn kjenner også Troms Venstre, som vil framheve disse ved alle struktursaker i Forsvaret. Det er blant annet all grunn til å synliggjøre det sivilmilitære kompetansemiljøet rundt Flystasjonen,

lufthavna på Bardufoss, Hærens hovedbase i indre Troms og CRC Sørreisa. Troms Venstre vil også fremheve Heimevernets viktighet.

Lokal goodwill er alltid et gode i Forsvarets øvings- og utdanningsområder. Derfor bør det være et godt samvirke mellom sivil og militær virksomhet både hva gjelder tjenester, kultur og idrett, lokal næringsutvikling, beredskap. I tilknytning til Forsvarets helikopterressurser bør det etableres en redningshelikopteravdeling mellom Bodø og Banak.

Det er viktig at fylkeskommunen og de kommuner det gjelder, engasjerer seg for at befal og medflyttere kan finne det attraktivt å bosette seg i fylket. Flere bosatte befalsfamilier vil være fordelaktig for sivilsamfunnets utvikling, Forsvarets virksomhet og personellens trivsel.

Gode grunnskoler, nære videregående skoler, desentralisert høyere utdanning, arbeidsplasser, kulturopplevelser og barnehager er avgjørende viktig for alle som vurderer å flytte til Troms.

Troms Venstre vil ha en fylkesavtale med Forsvaret om samvirke i Troms innenfor innovasjon, næringsutvikling, desentraliserte utdanningsmuligheter og miljøforhold.

9. ÅPENHET, TILLIT OG DELTAGELSE I LOKALDEMOKRATIET

9.1 Innsyn og deltakelse

Åpenhet og innsyn i beslutningsprosessene er viktig for at alle borgere skal kunne orientere seg i og delta i folkestyret. Åpenhet hindrer maktmisbruk og er en forutsetning for tillit. Borgerne skal kunne delta på egne premisser, uten at det kreves spesialkompetanse. Venstre vil arbeide for bedre tilgang til informasjon om det som foregår i fylkeskommunen.

Det er en viktig politisk oppgave å delegere makt nedover i systemet til det mest effektive nivået. Venstre vil ha lokalt og regionalt tilpassa løsninger. Venstre vil ha mindre øremerking og mindre statlig styring. Kommunene og fylkeskommunene/regionene må få mer frie midler og finne sine egne løsninger. Det gir et mer reelt lokaldemokrati.

Venstre vil alltid arbeide for at innbyggernes personvern ivaretas i møte med helsevesen, skole og andre offentlige instanser.

9.2 Regionalt styresett

I en forestående kommunereform kan en eller to regioner over dagens fylkesgrenser i nord gi bedre flyt i samarbeidet. Troms Venstre anser dagens fylkesgrense mellom Troms og Nordland som svært uheldig siden den deler landsdelens største befolkningsområde. I påvente av en eventuell ny regioninndeling vil Troms Venstre opprettholde funksjonelle samarbeidsløsninger i den nordlige landsdelen og nordområdene.

Troms Venstre mener at oppgavene til Troms fylkeskommune ikke fordrer parlamentarisk styring. Venstre har fått gjennomslag for at nye regioner skal utgjøre det tredje forvaltningsnivå i Kommunereformen. I mellomtiden ser ikke Troms Venstre det formålstjenlig å reorganisere den politiske styringen i en organisasjon som vil bli avviklet i sin nåværende form. Troms Venstre vil vurdere styringsform i et nytt regionnivå i forhold til størrelse og tildelte oppgaver. Troms Venstre vil uansett søke makt i det styringssystemet flertallet velger under konstitueringen.